

ZENGİNLİK VE YOKSULLUĞA DAİR

Fikret Başkaya, 31 Aralık 2020

<https://www.politikyol.com/fikret-baskaya-yazdi-zenginlik-ve-yoksulluga-dair/>

“Bir yoksul aç ise, bunun nedeni, zenginin zevk ve sefa içinde yaşamasıdır. Nerede bir bolluk görsem, onun yanı başında mutlaka çiğnenmiş bir hak görmüşümdür.”

Hz. Ali

“Kapitalizm yasal mafya, mafya da yasal olmayan kapitalizmdir.”

Dario Bötancourt- Maria Garcia

Zengin olmak, başkasının emeğinin ürününe el koymaktır. Bir insan ne kadar yetenekli, becerikli, çalışkan olursa olsun, sadece kendi çabasıyla zengin olamaz... Dünyanın en zengin adamı, *Amazon*'un patronu Amerikalı Jeff Bezos 182 milyar dolar servete sahip. İnsan havsalasını zorlayan bu skandal servet onun üstün yeteneklerinin ve çalışmasının eseri mi? Bu servetin asgari ücretin kaç katı olduğunu bir düşünün... Türkiye'de Yıldız Holding'in patronu Murat Ülker'in 4,7 milyar dolar serveti var. Bu servete nasıl sahip oldu?

Kapitalizm dahilinde zengin olmanın iki yolu vardır: Birincisi, bir şey üretirsin üretilen değer en büyük bölümüne el korsun (buna artı-değer sömürüsü denir); ya da çalarsın, mafyatik yöntemlerle yaratılmış zenginliğe el korsun. Şimdilerde Türkiye'de daha çok bu ikincisi revaçta... Bir şey üretme zahmetine katlanmaya gerek duyulmuyor... “İşi bitirmenin” kestirme yolu tercih ediliyor... Bütçe, hazine, doğal zenginliklerimiz utanmazca yağmalanıyor, talan ediliyor...

Dinci AKP 18 yıl önce, ‘üç Y ile (yoksulluk, yolsuzluk, yasaklar) mücadele’ vaadiyle iktidara geldi... Ve geride kalan yaklaşık yüz yılda bu üçü hiçbir zaman bu günkü kadar zirve yapmadı, skandal düzeylere ulaşmadı... Bugün artık yoksulluk da *derin yoksulluğa* dönüşmüş bulunuyor... Fakat bu iktidar Y sayısını dörde çıkardı. Dördüncü Y *yalan*... İktidar olmak gizlemekle mümkündür ve yalan önemli bir gizleme aracıdır... Onca ömrümde bu kadar yalancı bir iktidar ve bu kadar sefil bir medya görmedim... Bizde medya tam bir yalan makinası. Doğrusu medya denilenin (gazete-televizyon-haber sitesi) bu kadar yalancısını, bu kadar yerlerde sürünenini hiç görmedim... Ne kadar utanç verici... Bir medya, bir gazeteci misyonuna ve varlık nedenine nasıl bu kadar yabancılaşabilir?

Bu iktidar tipik bir *kolonyalist rejim* görüntüsü veriyor. Yandaşı olmayanı, kendini desteklemeyeni, toplumun muhalif kesimini *düşman* sayıyor... Zaman zaman bu 'rejim nasıl tanımlanabilir' sorusu aklıma geliyor. Doğrusu bir cevap bulabilmiş değilim... Bir devlet, o devleti oluşturan kurumların bazılarını, mesela belediyeleri çalıştırmama, engelle yoluna gider mi? Dünyada bunun bir örneği var mıdır? Salgın döneminde bile sağlık çalışanlarıyla didişen bir rejim olur mu?

Bütün burjuva siyasi partilerinin programında işsizlikle, yoksullukla mücadele vaadi vardır... Öyle bir vaatle iktidar olurlar. Fakat, iktidardan düştüklerinde bu ikisi de büyümüş olur... Neden? Soru yanlış sorulduğu, yanlış formüle edildiği için... Zira, doğrusu, yoksullukla değil, *zenginlikle mücadele* olması gerekirdi... Kapitalizm işsizlik ve yoksulluk üretmeden ve bunları derinleştirmeden yol alamaz. İşsizlik, yoksulluk, sefalet üreten netameli bir *makinedir*... Elbette hepsi bu kadar değil. Kapitalizm doğa tahribatı yaratmadan, yaşamın temelini aşındırmadan da yol alamaz... Siz gün be gün bu güzel dünyanın, bu güzel gezegenin neden yaşanamaz bir yer haline geldiğini sanıyorsunuz... Utanmaz kâr uğruna yaşam alanlarımız, yaşam kaynaklarımız bir bir yok ediliyor ve bu kepezelik, *büyüme, kalkınma, muasır medeniyeti yakalama* adına meşrulaştırılıp dayatılabiliyor... İyi de büyüyen ne, ne pahasına büyüyor, büyüme kimin için ne anlama geliyor sorusu neden sorulmuyor...

Doğa tahribatının uzun vadede işsizlikten, açlıktan, yoksulluktan daha yıkıcı, çok daha tehlikeli sonuçları olacak. Üzerinde durduğumuz zemin hızla aşındırılıyor. Bu yıkımı vakitlice durdurmak gerekiyor. Aksi halde geç kalmanın maliyeti çok büyük olacak... Hukuk mücadelesiyle ekolojik yıkımı durdurmak mümkün olmaz... Zira, *siyasi mahiyetteki bir saldırıya hukuk alanından cevap vermek mümkün değildir*... Danıştay'a dava açmakla saldırıyı durdurmak mümkün olmaz, olmadığı görülmüş olmalıdır. Etkin politik mücadele yöntemleri oluşturulmalıdır... Fakat bilinmesi gereken bir şey var: Kapitalizm nasıl sosyal kötülükleri (işsizlik, yoksulluk, açlık, sefalet, aşağılanma) azdırmadan yol alamıyorsa, doğa tahribatı yaratmadan, ekolojik dengeleri bozmadan yol alması da asla mümkün olmayan bir sistemdir... İnsana ve doğaya zarar vermeden, bu dünyada yaşamın temelini aşındırmadan varlığını sürdüremez. Reforme edilebilir, ehlileştirilebilir bir sistem de değildir. Dolayısıyla, sosyal ve ekolojik kötülüklerle kapitalizm dahilinde mücadele etmek mümkün değildir... Daha geç olmadan kapitalizmden çıkmaktan başka çare yok...

'Yoksullukla mücadele' söylemi gerçek sorunu gözden uzaklaştırıyor. Zenginlikle mücadele akla gelmiyor zira *zengin* ve *zenginlik* bir tabu mertebesine yükseltilmiş durumdadır. Tabu söz konusu olduğunda, ondan söz etmek yasaklanır. Dokunanın elini yakar... Kimse ağzına almak

istememez, almaya cesaret etmez... Ayıbı açığa vurmanın alemi yok denir... İdeolojik bulanıklık asıl sorunun tartışılmasını, bilince çıkarılmasını, anlaşılmasını engelliyor. Oysa, kelime ve/veya kavram çifti diye bir şey vardır. Bu bir kelime veya kavramın, başka bir kelime veya kavrama gönderme yaparak varlık kazanmasıdır. İşte zenginlik ve yoksulluk kelimeleri bu gruba dahildir. Zenginlik olmadan yoksulluk olmaz veya yoksulluk olmadan zenginlik olmaz. Efendi ve köle, zalim-mazlum, güzel-çirkin, iyi- kötü, sıcak- soğuk... gibi... Zenginlik-yoksulluk söz konusu olduğunda da ilişkinin yönü *zenginde yoksula doğrudur*... Zenginlik olduğu için yoksulluk vardır. Eğer öyleyse, yoksulluğu gerçekten sorun edenin çözümü nerede arayacağı bellidir...

O halde neden zenginlik var? Eğer yoksulluk zenginlikten kaynaklanıyorsa, zenginlik nereden kaynaklanıyordur? Zenginlik de *özel mülkiyetten* kaynaklanıyor. Eğer özel mülkiyet diye bir şey olmasaydı, zenginlik de yoksullukta olmazdı. Eğer insanlar üretmek ve yaşamak için gerekli olana 'ortakça' sahip olsalardı, *özel mülkiyet* diye bir musibet toplum yaşamına musallat olmasaydı, zenginlik de yoksulluk da olmazdı... Demek ki, insanlığın ve uygarlığın şimdilerde içine sürüklendiği sefil durumun gerisinde, üretmek ve yaşamak için gerekli araçlara, yaşamı var eden ve sürekliliğini sağlayan kaynaklara küçük bir azınlık tarafından el konulması keyfiyeti yatıyor. Başka türlü söylersek, bu günkü kepezelik bir *sapmanın* sonucu... Tabii herkese ait olması gerekenin, herkesin kullanımına sunulması gereken *müştereklerin* küçük bir azınlık tarafından gasp edilmesi de *hukuk sistemiyle* meşrulaştırılıp, korunup, sürekliliği sağlanıyor... Eğer öyleyse, geçerli burjuva hukuk sisteminin aslında neyi ifade ettiğini, kimin için ne anlama geldiğini de tartışma gündemine taşımak gerekecek...